

חינוך רב תרבותי – תכנית לגנים מעורבים לב יפו אוקטובר 2020

מטרות התכנית:

שילוב בין ילדים יהודים וערבים הלומדים בגן באמצעות מתן ידע וכלים לגננות היהודיות המנהלות את הגן ובאמצעות חשיפה של כלל הילדים בגן לשפה הערבית ולתכנים רב תרבותיים. התכנית תותאם באופן ספציפי לכל גן בנפרד בהתאם להרכב הצוות והרכב הילדים בגן, בהתאם לצרכי הקבוצה הספציפית ייבחרו הדגשים השפתיים (עברית או ערבית) והתכנים הרב תרבותיים.

תיאור התכנית:

התכנית מציעה גישה רב תרבותית ופרקטיקה שתקדם מודעות רב לשונית בה תלמידי קבוצת הרוב (היהודים) ייחשפו לתרבות ולשפה האחרת, יפתחו יכולות הבנה, הכלה ותקשורת עם האחר יחד עם רכישת בסיס בשפה השנייה, בעוד שתלמידי קבוצת המיעוט יגיעו לכשירות לשונית גבוהה בשפת הרוב - העברית, ללא צורך לוותר על שפת המורשת שלהם וללא נתק בין תרבות הבית ממנו הם מגיעים והתרבות בה מתמקדים במסגרת החינוכית.

התכנית תפעל במקביל בשתי רמות:

1. תספק הכשרה רב תרבותית ודו לשונית לצוות החינוכי בגן תוך התמקדות בגננת האם בגן באמצעות הדרכה תוך גנית.
2. תספק פעילויות חינוכיות והעשרה שפתית בשפה הערבית ו/או בשפה העברית לכלל ילדי הגן במסגרת כלל גנית ובמסגרת קבוצות עבודה. (זאת בהתאם להרכב הצוות והרכב הילדים בגן).

יעדי התכנית:

- בנייה של כשירות רב תרבותית של הצוות, הקניית ידע ותכנים רב תרבותיים לגננת האם ולצוותה.
- הקניית כלים להתמודדות עם אתגרים הנובעים מחינוך של קבוצה רב תרבותית
- יצירת מודעות רב לשונית בקרב הצוות החינוכי
- הקניית כלים לגננת לעבודה עם הורים מתרבות אחרת
- הקניית ערבית כשפה שנייה לילדים היהודים
- חיזוק השפה הערבית עבור הילדים הערבים
- חיזוק ידע בעברית אצל ילדים ערבים
- יצירת דיאלוג וחוויה של שותפות קהילתית בקרב ההורים והמשפחות

פירוט התכנית ברמה האופרטיבית:

במסגרת ההדרכה נעסוק בסוגיות שונות הקשורות ברב תרבותיות ובהתמודדות הגנת עם מענה פדגוגי מיטבי למגוון הילדים שבגנה. ננסה להעלות את המודעות והרגישות של הגנת להיבטים התרבותיים השונים:

- מה משותף ומה שונה בתרבויות השונות
- אילו נורמות חברתיות מתקיימות בתרבויות השונות
- מה אני אוהבת ולמה אני מחוברת בתרבות שלי?
- מה מעניין ומסקרן ומה מרתיע אותי בתרבויות אחרות?
- איך אפתח אמפתיה לאחר?
- איך נכניס תכנים תרבותיים מעשירים לתכנית השנתית ולנושאים השונים בגן?
- מה המקום של שפות שונות בחברה רב תרבותית ?

גנת ההעשרה תעבוד עם הילדות והילדים בפועל על שפה ותכנים המשלימים את גנת האם. התכנים יכללו שפה דרך שירים, סיפורים, משחקים ותיאטרון, פעילות חווייתית לחגים, בישול (אם יתאפשר) ועוד. חשוב לציין שמטרתנו היא להשתלב בתכנית הגן ולהעשיר אותה בתוכן תרבותי מגוון. לכן הדיאלוג עם הגנת הוא משמעותי. אנו נתאים ונשנה את התכנים בהתאם לצרכים של כל גנת.

פריסת מפגשי התכנית

גנים בתכנית עברית

יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	דצמבר	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	הדרכה
תהליכי סיכום ופרידה	שבועות בחשיבה דרך ערכי נתינה ודאגה לאחר. מגילת רות (לגן חובה)	יפו – לימוד וחקר על העיר כרב תרבותית. מה נבחר ללמד על העיר שלנו? מה קרוב ללב הגננת? מה קרוב ללבם של ילדי הגן?	פסח ופסחא בחשיבה דרך ערכי חירות והתחדשות	פורים – בחשיבה רב תרבותית חנוך פיבן + פריד אבו שקרה	יום המשפחה ויום האם + תקשורת עם הורים בסביבה רב תרבותית אמניות בישראל: נרית טקלה / טגיסט יוסף רון / זויה צ'רקסקי / מריה סלאח מחמיד	חגי האור: חנוכה – כריסמס – (נוביגוד, סיגד) משותף ושונה. התאמת החגים לגן רב תרבותי ולערכים החשובים לנו בגן.	פריסת התכנית השנתית ובירור האפשרויות להכנסת תכנים, חגים או אירועים לתכנית נושא הזיית (ווליד אבו שקרה, אנה טיכו) מפגש הדגמה של המדריכה.	המשך היכרות ותיאום ציפיות: שיח חופשי על התכנית, ציפיות, חששות, רצונות, בקשות, אפשרויות. קביעת מועדי פגישות ההדרכה.	מיפוי הגנים שיחת היכרות ראשונית עם הגננות. תיאום מועדים לכניסת גננות העשרה תיאום ציפיות ראשוני	
תהליכי סיכום ופרידה. ניזכר בפעילויות, שירים, סיפורים, משחקים והצגות שעשינו. חידות, הפכים, חרוזים.	פעילות לעיד אל פיטר + שיר לחג אל פיטר של רים בנא. פעילות לענצרה ספור "החיטה והתרנגולת" "القمة والدجاجة" עבודה בקבוצות על שיתוף פעולה ועזרה לזולת דרך הפעלה.	פעילות לרמדאן יצירה: עשיית פאואניס, והכנת קישוטים. שירים, : "מרחב יא רמדאן" "مرحب يا رمضان" סיפור על הצום ברמדאן שיר על יפו "أنا بلدي يافا" " אני, העיר שלי – יפו" עבודה בקבוצות: אוצר מילים סביב רמדאן, יפו, רגשות.	פעילות לפסחא קישוט נרות פסחא. צביעת ביצים. הכנת סל ממתקים לפסחא. למידת צבעי האביב (וסמלי החג) שיר בנושא האביב: "الربيع" = האביב שיר על שמחת החג- "أفراح العيد" מ ערכת המוסיקה של מיזם ח'רז מעינא"	ספור "تاتنا حفيظه" تغريد عارف النجار = סבתא חפיה. הסבתא בסיפור (אומנית) שיר "أنا رسام" - "אני צייר" עבודה בקב' הפעלה: יצירה מגרוטאות. אוצר מילים סביב "פרות, אומנות, מוזיאון)	סיפורים בנושא המשפחה של הסופרת תע'ריד עארף אלג'ניאר. "أنا مدهشة" "أخي زيد" "لا تقلق يا بابا" "انتبهني يا جود" שירים: "أنا غضبان" "أنا كبير أنا صغير" עבודה בקבוצות: (למידת אוצר מילים סביב בני המשפחה וערכים: שוויון, עזרה הדדית, אכפתיות.)	פעילות לחגי האור חנוכה – כריסמס הצגת סיפור על ידי תיאטרון צלליות (להמחשת האור והחושך) שירים על החורף " شتي يا دنيا شتي" = הוריד גשם שמים" " بركة مي" = "ברכת מים" (שירים מחוברת מיזם ח'רז מעינא הוצאת בית המוסיקה. בקבוצות: אוצר מילים סביב אור חושך, חורף	פעילות בנושא הזיית עשיית לחם עם זעתר ושמן זית (אם יתאפשר) שיר על רים בנא " قمر أبو ليلى) = קמר אבו לילה לימוד על ירקות ופרות הארץ וצבעיהם דרך הפעלות. חווייתיות. כמו הצגות, חידות ועוד... סיפורים: על עץ הזית, ספור על ירקות. ספור על פרות. עבודה בקבוצות המילים שנלמדו דרך הפעלות	היכרות עם הילדות והילדים (משחקי היכרות עם <u>בובת תיאטרון</u>) לימוד ברכות בערבית ושיר בוקר בערבית (שיפתח כל מפגש) - שיר עם תנועה לאיברי הגוף יום הולדת הנביא מוחמד ספור החג לילדים (לגיל הרך) שיר לחג. בקבוצות: מה השם שלי? צביעת השם. קישוט השם... שמות של אחים, אחיות...	גננת העשרה בערבית	

גנים בתכנית ערבית

יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	דצמבר	נובמבר	אוקטובר	הדרכה
תהליך סיכום ופרידה	שבועות ואלענצרה : ערכים ומנהגים. החגים בראייה רב תרבותית . המשך לימוד וחקר על יפו.	העיר יפו + רמדאן ביפו. ו"עיד אלפיטר לימוד וחקר על העיר כרב תרבותית/אכעיר מעורבת מה נבחר ללמד על העיר שלנו? מה קרוב ללב הגננת? מה קרוב ללבם של ילדי הגן?	פסח ופסחא – בחשיבה רב תרבותית	אומנות סביב נושא הטבע . נושא האדמה העצים.	נושא הגינדר והאומנות כיצד אני מביאה את התרבות הערבית שלי לגן? (עיצוב הסביבה בגן , אומניות ואומנים סופרות וסופרים מדעניות ומדענים כיצד אני בוחרת את הסיפורים והשירים , שאני מלמדת?...)	חגי האור : חנוכה – כריסמס – משותף ושונה. התאמת החגים לגן רב תרבותי ולערכים החשובים לנו בגן.	פריסת התכנית השנתית וביורר האפשרויות להכנסת תכנים, חגים או אירועים לתכנית	היכרות ותיאום ציפיות : שיח חופשי על התכנית, ציפיות, חששות, רצונות, בקשות, אפשרויות. קביעת מועדי פגישות.	
תהליכי סיכום ופרידה.	התרנגולת הקטנה / שלמה אבס סיפור לשבועות הממחיש את התהליך מחיטה ללחם.	יפו - פינת משחק לימודית הממחישה שוק פשפשים, בית קפה יפואי וכו' (בשיתוף ותיאום עם הגננת)	אביב – הטיוול הקטן / נעמי שמר שיר בתמונות.	חנוך פיבן – היכרות עם האמן דרך הספרים "נוצה סגולה" ו"יוצרים עם פיבן"	האגדה על השיח הקטן – הצגה + עבודה בקבוצות על הרגשות שמח ועצוב.	הלביבה שהתגלגלה - תיאטרון צלליות לחנוכה	מעשה במלך אחד והרבה צבעים / דתיה בן דור בקבוצות – לימוד צבעים דרך סיפור, שיר, משחק ובישול	היכרות עם הילדות והילדים, ברכות בעברית ושיר בוקר בעברית	גננת העשרה בעברית
שיר – יושבים כולנו יחד / אריאלה סביר	עבודה בקבוצות על ערך של עזרה לזולת ושיתוף פעולה (במשחק והמחזה) פעילות עם פירות וירקות	שיר – נמה יפו / יוני רכטר	לאן אנחנו אוהבים לטייל? עבודה על הפעלים שבשיר דרך פעילות בהמחזה ובתנועה. משחק באגוזים לכבוד פסח (חשבון)	בקבוצות יצירת פרצופים (מסכות) לפורים ולימוד אברי הפנים והגוף. שיר על אברי הגוף והפנים	פעילות ליום המשפחה – לימוד על בני ובנות המשפחה דרך התבוננות ביצירות אמנות (האמנית טגיסט יוסף רון ועוד)	בקבוצות - ספירה בעברית פעילות עם סביבונים ונרות חנוכה שיר לחנוכה – באנו חושך לגרש	עם בובת תיאטרון ועם כדור		